

TUETTAVAN RAKENTAMISEN VAATIMUKSET

Hevosrakennusten rakennustekniset ja toiminnalliset vaatimukset

Jalostuspäivät 18. – 19.2.2010

Jari Lehto
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Yleiset rakentamista koskevat vaatimukset

- Suomen Rakennusmääräyskokoelma RakMk
 - Sivun lyhytosoite: www.ymparisto.fi/rakentamismaaraykset
- Rakentamismääräyskokoelman määräykset ovat velvoittavia
- Sen lisäksi, mitä rakennusten suunnittelusta, rakentamisesta ja paloturvallisuudesta on muutoin säädetty tai määrätty tulee **lisäksi** noudattaa Maa- ja metsätalousministeriön (MMM) asetuksissa annettuja rakennusmääräyksiä ja ohjeita.

Hevostaloutta koskevat määräykset (MMM)

- **Maa- ja metsätalousministeriön asetus** tuettavaa rakentamista koskevista hevostalourakennusten rakennusteknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista (764/2009).
 - <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2009/20090764>
- **Maa- ja metsätalousministeriön päätös** ”hevosten pidolle asetettavat eläinsuojeluvaatimukset”
MMMp nro 14/EEO/1998
 - <http://wwwb.mmm.fi/el/laki/f/default.html>

EVIRA / eläinsuojelu

- Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran tehtävänä on ohjata ja kehittää eläinsuojelun valvontaa sekä osallistua hyvinvointia koskevien tutkimustarpeiden määrittelyyn ja koulutuksen järjestämiseen
- Hyvää tietoa ja selkeät linkit määräyksiin
- Polku sivustolla; Eläimet ja terveys/hyvinvointi/hevonen
 - http://www.evira.fi/attachments/elaimet_ja_terveys/julkaisut/hevonen.pdf

Rakentamista koskevat asiakirjat (HAKEMUS)

- Jäljennökset investoinnin edellyttämistä viranomaisluvista
- Pääpiirustukset (asema-, pohja-, leikkaus-, julkisivupiirustus)
 - Virallinen rakennuslupasarjakopio (rakennusvalvonnan leimat)
 - Kaksi sarjaa (Ely ja asiakkaalle päätöksen mukana)
- Rakennusselostus (talo 2000 mukaan)
- Rakennusselostukseen perustuva eritelty kustannusarvio tai laskelma yleisesti käytössä olevalla laskentaohjelmalla tai mmm Lnro 577600
- Tarpeen mukaan muita erikoissuunnitelmia, jos oleellista vaikutusta kustannuksiin.

Suunnittelussa huomioitavaa (KULKUREITIT)

- Hevonen käy ulkona päivittäin
- Turvalliset kulkuyhteydet eläinsuojasta pihalle ja tarhoihin
 - Ei läpikulkuliikennettä
 - Kulkureitin pituus enintään 30 m (paloturvallisuus)
 - yli 10 hevosen tallissa vähintään kaksi poistumisovea
 - Oven leveys ≥ 1.5 m ja korkeus ≥ 2.2 m
 - Hevosten vapaata liikkumista varten tarkoitettu sisään- ja ulospääsyaukko on varustettava tuulikaapilla, jossa on hevosille esteetön läpikulku ja sellainen oviaukon ilmapirtaushidastin, joka estää ilman suoran virtauksen pihatton sisälle.
 - Pihatton tulee olla sääolosuhteiden vaihteluista johtuen täysin suljettavissa ovella, esimerkiksi liukuovella.

Suunnittelussa huomioitavaa (KARSINAT)

- Karsinat
 - Lyhin sivu 2.5 m, kun säkäkorkeus 1.70 m
 - karsinan vähimmäiskorkeus 1.5 x säkäkorkeus, aina yli 2.2m
 - väljyys eduksi esim. vuokratalleilla
- Sisäkorkeus
 - Uudet eläinsuojat 2.7 m
 - Peruskorjatut 2.5 m,
 - missään oleskelualueella ei alle 2.2 m
 - (karsinan etureunan kantavat rakenneosat)
- Oviaukon mitoitus
 - Leveys \geq 1.1 m, korkeus \geq 2.2 m.
- Seinien pintamateriaalina lasikuituvaneeri, jota eläimet eivät riko.
- Valaisimet käytävän ja etulinjan välissä (ettei hevonen riko)

Muita vaatimuksia (LATTIAT ja KÄYTÄVÄT)

- Lattiapinnat karsinoissa, pilttuussa, pihatoissa
 - tasainen ja liukastumisen estävä, etteivät hevoset kompastu tai satuta jalkojaan
- Betonilattiat tb lujuus K 40 (vesitiivis),
 - harjattu / puuhierto
- Käytävät
 - leveys pääsääntöisesti ≥ 2.5 m (välikäytävä), kun ...
 - karsinan ovet aukeavat käytävälle
 - hevoset voivat työntää päänsä karsinasta käytävälle
 - karsinarivin ja seinän väli ≥ 2.0 m, kun ...
 - yksi karsinarivi tai
 - käytävän pituus alle 12 metriä

Maneesit

- Areenan vapaa leveys ≥ 20 metriä.
- Areenan vapaa pituus ≥ 30 metriä.
- Maneesin ratsastusareenan ympärillä oleva laitarakenteen yläreuna tulee olla ulospäin kallistuva (kallistus ulospäin 500 mm).
 - EHDOTON! - Ratsastajan turvallisuus!
- Maneesirakennuksen vähimmäissisämitat käytännössä 21x31 metriä.
- Sisäkorkeus ≥ 4.5 m.
- Hevosliikenteelle tarkoitettua aluetta (odotustiloineen) ei käytetä yleisö- ja henkilöliikkumiseen.
- Sisään / ulospääsy ovi mitoitetaan huoltoajoneuvojen mittojen mukaan.
 - leveys ≥ 3.5 m ja korkeus ≥ 3.6 m.
- Yleisölle järjestettävä turvallinen ja asianmukainen katsomo.
- Pohjarakenteet kuivitetu ja rakennekerrokset kantavuusominaisuuksien mukaan, pinta tarkoituksen mukainen ja kosteutta sitova.
- Maneesien lämmöneristystarve ??? Käytön turvaaminen läpi vuoden

Ilmanvaihto

- Tuloilmaaukot $\sim 250 \text{ cm}^2$ / hevonen (100mm x 250mm)
 - tarkemmat määrät taulukko 4
- Tuloilma säkärakkeuden yläpuolelta
 - ei vedontunnetta
 - usein pelkkä painovoimainen ilmanvaihto riittämätön
 - korotettu (harja) sisäkatto parantaa luonnollista ilmanvirtausta
- Riittävä poistoilmamitoitus tärkeää
- Olosuhteet
 - RH 50-80%
 - lämmöneristetyin eläinsuojan sisälämpötila
 - aina yli $+2 \text{ }^\circ\text{C}$ ($+5 \text{ }^\circ\text{C}$ eläinsuojelu vaatimuksen mukaan).
 - Melu 65 (dB(A))
 - Ei äkillistä ja jatkuvaa pelästyttävää ääntä
 - Pihatton ilmanvaihdon ja lämpötilan tulee olla hallittavissa myös talvella

Muuta

- Rehuille ja kuivikkeille katettu vähintään kolmiseinäinen varastotila
 - Mitoitettava minimissään 1 kk käyttötarpeen mukaan
- Lantalat toteutetaan ja mitoitetaan MMM RMO C4 mukaan
 - laskennallinen lantamäärä koko vuoden tarpeelle (12 m³/vuosi ja poni / 8 m³/vuosi)
 - laidunnusajasta riippuen 8-10 kk tarvetta vastaavasti
 - Alle 10 hevosta ja peruskorjaus
 - voidaan hyväksyä siirtokontti ympäristösuojeluviranomaisen salliessa
- Aidat
 - Ei saa käyttää piikki- tai rautalankaa
 - Jaloittelutarhoissa esim. vesiputket todettu pitkäikäiseksi ja toimiviksi
- Ulkoilutarhat
 - Ruokintapaikalle varataan tiivispohjainen alue 3m²/ täysikasvuinen hevonen
 - Ruokintapaikan leveys vähintään 0.6 m / hevonen
- Hoito- ja sairastilat lämpimään rakennukseen (mitoitus taulukko 1 mukaan)
 - Tilassa oltava kiinnitys- ja liikkumisestelaitteet
 - Tulee merkitä aina pohjapiirustukseen

Erityisen tärkeää

- Paloturvallisuus järjestelmien, varautuminen, osastointi
- Ympäristön pilaantumisen estäminen ja viemärointi
- Ruokintaan liittyvät rakenteet
- Hevosten hyvä hoito
 - Kuulo ja näköyhteys sekä mahdollisuus sosiaaliseen käyttäytymiseen
- Luonnonvalon saannin järjestäminen (ikkunapinta-ala 3-6 %)
- Ulkokentät voidaan tarvittaessa perustaa ja salaojittaa tulevaa maneesia silmälläpitäen

- SUUNNITTELU TULEE LÄHTÖKOHTAISESTI TEHDÄ AMMATTITAITOISEN JA HEVOSKASVATUKSEN TUNTEVAN SUUNNITTELIJAN TOIMESTA

Yksikkökustannus hevosrakennuksille

Hevostalli ja -pihatto				<i>Eläin- tai karsinakohtainen kustannus enintään:</i>
Hevostalli ja -pihatto , isot hevoset	470	€/hum2	Lämmin ja kylmä	6815hevonen
Hevostalli ja -pihatto, pienet hevoset	470	€/hum2	Lämmin ja kylmä	5875hevonen
Hevostalli ja -pihatto, ponit	470	€/hum2	Lämmin ja kylmä	4230poni
Hevostalli ja -pihatto, varsomiskarsina	470	€/hum2	Lämmin ja kylmä	7755varsomis karsina

HEVOSTALouden INVESTOINTIEN RAHOITUS

Kaksi mahdollisuutta

- **Kasvatustoiminta**
 - perusmaatalouden puolelta
 - avustus 25 % ja korkotukilaina 75 %
 - vain rakentamiseen.
- **Palvelutoiminta**
 - yritystuen puolelta
 - avustus 10 – 35% yrityksen sijainnista ja koosta riippuen
 - rakennuksiin ja rakennelmiin
 - koneisiin ja laitteisiin sekä kalustoon
 - tuotantorakennuksen hankintaan erityisperustein.

Tuen myöntäminen, kasvatus

- Hakukierrokset määräaikoina määrärahojen puitteissa.
- Hanketta ei saa aloittaa ennen tukipäätöstä.
- Olennainen merkitys hakijan toimeentulolle (25 %).
- Tilalta saatava maatalouden yrittäjätulo oltava vähintään 17 000 euroa.
- Pienin tuki rakentamisinvestoinnissa 5 000 euroa
 - rakentamisinvestointi pelkkä avustus 25%; edellyttää 20 000 euron hyväksytyä kustannusta.

Tuen myöntäminen, palvelu

- Yritystoiminnan investointi
 - rakennuksiin ja rakennelmiin
 - koneisiin ja laitteisiin sekä kalustoon
 - tuotantorakennuksen hankintaan erityisperustein (järkevä kustannus, tarkoituksenmukaisuus, korvataan uuden rakentaminen, ei tukea aikaisemmin).
- Yritystuessa hakemus on vireillä, kun se on saapunut ELY-keskukseen.
- Haku on jatkuva.

Lisätietoja

- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
 - asiantuntija Kalevi Hiivala, puh. 044 436 8126 (yritys)
 - asiantuntija Terttu Ylilauri, puh. 044 434 8131 (perusmaatalous)
 - asiantuntija Jari Lehto, puh. 050 390 2426 (rakennussuunnitelmat)

www.mavi.fi

KIITOS!

Terttu Ylilauri, rahoitus
Jari Lehto, rakentaminen

